

Samenvatting 1e bestuursrapportage 2023

Voor u ligt de samenvatting van de 1e bestuursrapportage (1e Burap) van het jaar 2023. Deze 1e Burap geeft een weergave van de voortgang rondom de voorgenomen werkzaamheden die vastgelegd zijn in de meerjarenbegroting 2023 tot en met 2026. Wij rapporteren per programma over de voortgang op hoofdlijnen zodat u wordt meegenomen in de belangrijkste ontwikkelingen per programma.

Financiële analyse

Deze eerste bestuursrapportage kent een negatieve bijstelling van - € 248.049 waarmee het saldo van de begroting voor 2023 uitkomt op - € 283.141. Meerjarig is de negatieve bijstelling echter groter en bedraagt voor 2024 en verder +/- - € 700.000.

De meerjarige negatieve bijstelling wordt in grote lijn enerzijds veroorzaakt door: de begrotingswijzigingen van de Verbonden Partijen over 2023 ten bedrage van € 272.000 , de indexering van de IT contracten ten bedrage van € 93.000 en door de contractueel vastgelegde indexaties van de bijdrages aan de exploitatie van de binnensportaccommodaties en het zwembad ten bedrage van € 270.000.

De bijstelling over 2023 is in totaal lager omdat in 2023 incidenteel dividend van € 443.000 is ontvangen van Enexis door verkoop van haar dochtermaatschappij Fudura. In de meicirculaire 2023 zal volgens de berichtgeving nog een prijscompensatie opgenomen worden voor de jaren 2023 en verder omdat in de circulaires van 2022 een te lage inschatting voor de inflatie over 2022 is opgenomen. De omvang van deze prijscompensatie is echter nog niet bekend en de vraag is of dit voldoende dekkend is voor de meerjarige negatieve bijstelling.

In de kadernota 2024-2027 hebben we twee financiële onderwerpen aangestipt die van belang zijn voor onze gemeente financiën: de financieringssystematiek gemeenten meerjarig en de hervormingsagenda Jeugdzorg

Financieringssystematiek gemeenten meerjarig, een update

- De gemeenten krijgen geen extra geld voor 'het ravijn' in 2026. Ze hebben daarvoor immers al € 1 miljard gekregen. Er wordt gesproken over de nieuwe financieringssystematiek vanaf 2027. Dit valt af te lezen uit de Voorjaarsnota 2023.
- Het Rijk wil vanaf 2027 de inflatiecompensatie toekennen volgens de prijsstijging van het bruto binnenlands product en niet meer volgens de huidige methode. Als inflatiecompensatie krijgen de gemeenten dan de prijsstijging van het bruto binnenlands product (BBP) van het desbetreffende jaar. Die raamt het CPB voor 2027 nu op 2,5%. Vanaf 2027 groeit het volumeaccres dus mee met het historische bbp-volumegroei en de inflatiecompensatie met de bbp-prijsstijging van het desbetreffende jaar.

- De VNG is negatief over over de Voorjaarsnota 2023: vanaf 2026 is er voor gemeenten structureel zo'n €3 miljard minder beschikbaar voor het uitvoeren van gemeentelijke taken en biedt het accres vanaf 2027 te weinig vergoeding voor het opvangen van de autonome groei van de zorgtaken. Het wordt als positief ervaren dat er nu een aanzet is voor een nieuwe normeringssystematiek, maar deze kent ook haar beperkingen. Zo stijgen de zorgkosten bijvoorbeeld sneller dan de gekozen normeringssystematiek. Alles bij elkaar geeft de Voorjaarsnota 2023 niet de gewenste structurele financiële zekerheid voor gemeenten. Een echt goede uitwerking van en onderbouwing voor een nieuwe financieringssysteem ontbreekt nog steeds. De VNG gaat verder in overleg met de fondsbeheerders over de gevolgen van de Voorjaarsnota 2023, waarin de zorgen onder de aandacht worden gebracht.
- De Raad van State is wel positief over de accresnormering 2027, met volumegroei volgens de historische ontwikkeling van het bruto binnenlands product en prijscompensatie volgens de raming van het lopende jaar. De Raad van State "acht de overstap naar een nieuwe meerjarensystematiek voor de financiën van de gemeenten positief. Naar verwachting brengt de nieuwe systematiek meer stabiliteit, rust en duidelijkheid voor gemeenten. Deze systematiek is ook in lijn met eerdere aanbevelingen van de 16e Studiegroep Begrotingsruimte en van de Raad van State zelf. De raad hoopt dat het Rijk en de gemeenten deze nieuwe systematiek benutten om de bestuurlijke verhoudingen in rustiger vaarwater te brengen."
- Het blijft onbekend of het gemeentelijke belastinggebied al dan niet wordt uitgebreid of herzien. Het Rijk schrijft slechts: "In samenspraak met de VNG wordt bekeken welke mogelijkheden er zijn qua modernisering en uitbreiding van het belastinggebied."

Hervormingsagenda Jeugdzorg

- In 2024 en 2025 wordt het gemeentefonds in totaal voor € 385 miljoen minder gekort voor verwachte besparingen in de jeugdzorg dan eerder aangekondigd. Dat is de uitkomst van het 'financieel principeakkoord' over de jeugdzorg. De eerder ingeboekte bezuiniging wordt in 2023, 2024 en 2025 bevroren. De korting is dus niet € 600 miljoen maar € 215 miljoen. De doelstelling van € 1 miljard blijft staan, maar afgesproken is dat daarvan € 650 miljoen 'onderbouwd en mogelijk haalbaar' is en € 380 miljoen onzeker. Onvoorziene omstandigheden en autonome groei vallen voortaan onder de financiële verantwoordelijkheid van het Rijk. Ook komt er een 'Commissie van deskundigen' die tijdens de uitvoering van de hervormingen van de jeugdzorg zal adviseren over hoe het gaat, of de afgesproken acties ook worden uitgevoerd en hoe de uitgaven zich ontwikkelen. Deze commissie kan adviseren hoe om te gaan met een uitgavenontwikkeling die afwijkt van het nu overeengekomen financiële kader. Ook adviseert die commissie in 2025 over de bedragen vanaf 2026.

De meicirculaire 2023 zal over beide onderwerpen meer duidelijkheid dienen te geven en wat dit betekent voor de financiële positie van Eijsden-Margraten.

Financiële analyse

De 1e Burap sluiten wij af met een negatieve bijstelling van € 248.049 voor 2023. De bijgestelde begroting 2023 komt hierdoor uit op een negatief saldo van € 283.141. De financiële recapitulatie is onderstaand opgenomen. Voor een toelichting van de mutatie wordt verwezen naar het bijgevoegde A3 overzicht of de uitgebreide bestuursrapportage per afzonderlijk programma opgenomen in de bijlages in Pepperflow welke toegankelijk is via het P&C portaal van onze gemeente.

Programma	2023	2024	2025	2026	Voordeel/Nadeel
SALDO BEGROTING 2023 NA WIJZIGING	€ -35.092	€ 176.209	€ 1.570.401	€ 255.855	Nadeel
<u>Programma 1: Kwaliteit van Leven</u>					
1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud	€ 7.290	€ 7.290	€ 7.290	€ 7.290	Voordeel
1.6 Trendbreuk Eijsden-Margraten	-€ 38.238	-€ 38.238	-€ 38.238	-€ 38.238	Nadeel
1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing	-€ 68.165	-€ 68.165	-€ 68.165	-€ 68.165	Nadeel
1.8 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners	-€ 65.000				Nadeel
<u>Programma 2: Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie</u>					
2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving	€ 443.192				Voordeel
<u>Programma 3: Duurzaamheid en klimaatverandering</u>					
3.4 Van afval tot grondstof		-€ 22.767	-€ 22.767	-€ 22.767	Nadeel
<u>Programma 4: Wonen en Leefomgeving</u>					
4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet	-€ 37.000	-€ 38.700	-€ 38.700	-€ 38.700	Nadeel
4.6 Openbare ruimte als visitekaartje		-€ 2.000	-€ 2.000	-€ 2.000	Nadeel
4.7 Vastgoed	-€ 270.000	-€ 281.050	-€ 281.050	-€ 281.050	Nadeel
<u>Programma 5 : Bestuur en Dienstverlening</u>					
5.1 Dienstverlening: 'Dichtbij Mensen'	-€ 30.000	-€ 52.000	-€ 71.000	-€ 78.000	Nadeel
5.3 Een open en transparant bestuur	-€ 46.500				Nadeel
5.4 Financiën en middelen	-€ 28.000	-€ 28.000	-€ 28.000	-€ 28.000	Nadeel
5.6 Een goed toegankelijke en veilige ICT omgeving	-€ 93.055	-€ 88.147	-€ 88.147	-€ 88.147	Nadeel
5.7 Veiligheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid	-€ 22.573	-€ 93.934	-€ 93.934	-€ 93.934	Nadeel
Totaal mutaties 1e burap	€ -248.049	€ -705.711	€ -724.711	€ -731.711	Nadeel
NIEUW SALDO BEGROTING 2023-2026					
	€ -283.141	€ -529.502	€ 845.690	€ -475.856	Nadeel/Voordeel

Voortgang programma 1

Het programma "Kwaliteit van leven" steunt op de grondbeginselen van positieve gezondheid. Dit is gericht op het kunnen functioneren en welbevinden van mensen. De uitdaging is dat, bij voorkeur, alle inwoners meedoen en zo lang mogelijk kunnen blijven meedoen in onze gemeenschappen en de samenleving, en gezond zijn en gezond blijven. Hierin investeren draagt bij aan de vitaliteit en het geluk van onze inwoners en het in het functioneren en de veerkracht van onze dorpen.

De ingezette transformatie om het sociaal domein toekomstbestendig te maken is in de vorige raadsperiode ingezet en in de lopende raadsperiode wordt hieraan verder vorm gegeven. We leggen de accenten op positieve gezondheid, preventie en het stimuleren van een gezonde leefstijl, het uitbreiden van algemeen toegankelijke ondersteuning, het versterken van zelfredzaamheid en eigen kracht van inwoners. We streven naar een goede kwaliteit van leven voor al onze inwoners in een inclusieve samenleving.

In de eerste maanden van 2023 stellen we vast dat we op koers liggen om aan onze ambities vorm te geven en zijn er geen redenen tot grote zorg of wijziging van koers. Toch zijn er een aantal aandachtspunten die, met oog op de voortgang, belicht kunnen worden. Hiervan zijn de mogelijke effecten nog onvoldoende te duiden, toch is het goed deze zaken alvast te benoemen.

Openeinde regeling Jeugd, Wmo en Participatie

In 2022 zijn de uitgaven in de uitvoering van de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning en de Participatiewet realistisch begroot. Deze regelingen kennen een open einde, om te voorkomen dat er geen beroep op hulp en ondersteuning gedaan kan worden door onze inwoners, als op enig moment in 2023 het begrootte budget niet toereikend is. Op dit moment zijn er geen aanwijzingen dat deze niet toereikend zijn. Tegelijkertijd gaat vooruitkijken en voorspellen gepaard met onzekerheden. Door onvoorziene omstandigheden kan het dus zijn dat in de tweede bestuursrapportage bijgeraamd dient te worden.

Onderwijshuisvesting en Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Onlangs heeft de raad een besluit genomen rondom onderwijshuisvesting en het IHP. Dit vraagt de komende jaren forse investeringen. Middels een aantal projecten wordt in de komende jaren uitvoering gegeven aan het IHP. In 2023 worden deze projecten voorbereid en uitvoering volgt in de komende jaren. Tegelijkertijd zullen in 2023 een aantal acties ondernomen worden om urgente vraagstukken betreffende onderwijshuisvesting op te lossen. In dit kader kan de raad verzocht worden om krediet te verlenen om deze noodzakelijke acties uit te voeren.

Xonar

De raad is al meerdere keren geïnformeerd over de situatie van zorgaanbieder Xonar. In alle ontwikkelingen rondom deze zorgelijke situatie verwachten we effecten op enerzijds de continuïteit van de dienstverlening door Xonar en anderzijds een financiële bijdrage die van de gemeente gevraagd zal worden. Zodra er ontwikkelingen zijn wordt u per ommegaande geïnformeerd.

Uitvoering Lokaal Jeugdbeleid

De uitvoering van de het lokaal jeugdbeleid vraagt aandacht, met name in het inzetten van het innovatiebudget. Als gevolg van capaciteitsgebrek is er nog geen aanspraak gemaakt op dit budget. De intentie is er om in 2023 gebruik van te maken. Met de komst van de consultant welzijn jeugd wordt hier deels invulling aan gegeven. Deze functionaris heeft een sleutelrol bij innovaties in dit werkveld. Desondanks kan er aan het einde van 2023 budget overblijven ter overheveling naar 2024.

X-Works

De applicatie X-Works ondersteunt onze klantmanagers in het sociaal domein (uitvoering) bij de dienstverlening aan onze inwoners die een beroep doen op een voorziening of uitkering. Rondom de applicatie X-Works zijn er grote zorgen over het functioneren van deze applicatie en de samenwerking met de leverancier om de problemen op te lossen. Dit heeft gevolgen voor onze dienstverlening en slechts door de tomeloze inzet van onze medewerkers kunnen we de dienstverlening op peil houden en continueren. Deze situatie is op de langere termijn niet houdbaar. Dat heeft mogelijk consequenties voor de overeenkomst die we hebben met de leverancier met als mogelijk gevolg ontbinding van de overeenkomst en een nieuw inkoop- en aanbestedingstraject. Dat heeft ook voor 2023 financiële effecten, waarbij op dit moment niet ingeschat kan worden wat de hoogte van deze effecten zijn.

Gezondheid, sport en bewegen

Het ministerie van VWS heeft besloten een aantal uitkeringen voor gemeenten gericht op het stimuleren van gezondheid, sport en bewegen, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis te bundelen in één 'specifieke uitkering' (SPUK). Deze gelden zijn beschikbaar voor de jaren 2023-2026. De middelen voor 2023 worden op basis van een aanvraag toegekend. Voor het verkrijgen van de middelen vanaf 2024 moet voor oktober 2023 een plan van aanpak worden ingediend.

De middelen zijn beschikbaar voor de volgende programma's onder drie hoofdthema's:

1. Sport, bewegen en cultuur: uitvoering van het lokaal Sportakkoord II; Brede Regeling Combinatiefunctionarissen (BRC);
2. Gezondheid en preventie: Terugdringen gezondheidsachterstanden (voorheen GIDS – Gezond in de Stad); Kansrijke Start; Mentale Gezondheid; Aanpak Overgewicht en Obesitas; Valpreventie; Leefomgeving; Opgroeien in een kansrijke omgeving/Vroeg signalering Alcoholproblematiek;
3. Sociale basis en versterken wijkinfrastructuur: Versterken Sociale Basis; Mantelzorg; Eén tegen Eenzaamheid; Welzijn op Recept.

De middelen die beschikbaar komen onder 3 hoofdthema's, dragen bij aan het bereiken van onze ambities en om de ingezette transformatie van het sociale domein op termijn te realiseren.

Voortgang programma 2

Binnen het programma landschap, landbouw en Plattelandseconomie ligt de focus op de volgende punten, dit naast de gebruikelijke projecten die u van ons kent zoals uitvoering van het bomenplan,

realiseren van de wandelpadenknooppuntensysteem, beheer en onderhoud van de openbare ruimte etc..

Gebiedsdifferentiatiekaart

De gebiedsdifferentiatiekaart volgt uit het vastgestelde manifest Buitengewoon buitengebied. De gebiedsdifferentiatie gaat in op wat we kenmerkend vinden aan ieder landschapstype en hoe de gemeente Eijsden- Margraten haar doelen uit het manifest per landschapstype gaat bereiken. Het product is een kaart met daarop de in het manifest beschreven ambities weergegeven met een vertaling waar welke (on) mogelijkheden zijn. Dit is uitgewerkt op gronden in eigendom van de gemeente, maar ook de overige (natuur) gebieden en landschappelijke kwaliteiten van ieder landschapstype. Vanuit de functies die het landschapstype heeft, gaat de differentiatienotitie in op wat nodig is om die functies te faciliteren. Tevens gaat het plan in op hoe we als gemeente gaan sturen om onze groene ambities - vertaald in de richtinggevende uitspraken uit het manifest - waar te maken.

Op 7 maart 2023 hebben we de raad geïnformeerd over de aanpak en de opzet tot nu toe en de dilemma's waar we tegen aan lopen. We zullen samen met de Stuurgroep Buitengewoon Buitengebied de kaart nader vormgeven.

Landschapsfonds

De gemeente Eijsden- Margraten is een groene, landschappelijk fraaie gemeente. De gemeente heeft een omvangrijk buitengebied waarin wordt gewoond, gerecreëerd en gewerkt.

Natuurterreinen zijn in eigendom van terreinbeheerders of particulieren. Het omliggende land, en buitengebied, is van ons allemaal. Dit buitengebied is 60% agrarisch en staat de laatste jaren volop in de belangstelling maar kent een verarming van het aantal landschapselementen.

In het manifest Buitengewoon Buitengebied heeft de gemeenteraad van Eijsden-Margraten beschreven dat we streven naar een uitbereiding van ons groenblauwe landschappelijke raamwerk, met meer authentieke landschapselementen en betere ecologische verbindingen zodat ons kleinschalige landschap wordt versterkt.

Om invulling te geven aan de wens van de Raad voor een uitbereiding van ons groenblauwe landschappelijke raamwerk kijken we naar mogelijke realisatie strategieën en financieringsbronnen. De gemeente heeft geen rol in de realisatie N2000 of het natuurnetwerk, wel in landschappelijke verfraaiing.

Nieuwe landschapselementen komen op gronden van de gemeente of van derden. De aanleg van kleine landschapselementen is een eenmalige uitgave en daarna volgt beheer, hier is een incidentele en structurele financiële structuur voor nodig. We zijn deze financiële structuur aan het bouwen inclusief een juridische onderlegger. We zullen de regeling bespreken met de stuurgroep BuitengewoonBuitengebied en de raad voor 1 november 2023 de regeling laten vaststellen.

Herijking waardevolle en monumentale bomen

10 jaar na vaststelling van het beleid ten aanzien van waardevolle en monumentale bomen heeft de gemeenteraad ons opdracht gegeven het beleid te herzien en de lijst van Waardevolle en

monumentale bomen te herijken. We hebben opdracht verstrekt de waardevolle en monumentale bomen te laten actualiseren en de lijst te herijken.

Maasontwikkeling in relatie tot hoogwaterproblematiek 2021

Zoals bekend zijn we bezig met een ontwikkeling van ons Maasdal en is hier een ruimtelijke visie over geschreven. Naar aanleiding van de overstromingen van het beekdalsysteem Zuid Limburg en de Maas medio 2021 heeft het rijk hiervoor rijksmiddelen gereserveerd in een propositie. De propositie heeft een raming gemaakt van € 1,2 miljard waarbij € 600 miljoen gaat naar het Maas-systeem en € 600 miljoen naar het beeksysteem. Van de € 600 miljoen voor het Maas-systeem wordt € 300 miljoen bekostigd door de rijksoverheid en € 300 miljoen door de lagere overheden. Binnen de propositie wordt gezocht naar een integrale oplossing voor de Maas in relatie met de ruimtelijke doelen, maar ook met de klimaatopgaves. Inmiddels is een start document opgesteld om een MIRT-verrekening op te starten voor het Zuidelijk Maasdal.

Stikstof

Medio 2022 kondigden de Minister van Stikstof en de minister van landbouw het plan van aanpak aan rondom stikstof alsmede de perspectievennota voor de landbouw. Dit leidde in Nederland tot hevige discussies en protesten. Adviseur Remkes is ingeschakeld om uit de impasse te geraken. Een en ander heeft ertoe geleid dat iedere provincie haar eigen aanpak zal formuleren en een aanspraak zal doen op het budget van € 12 miljard. Het rijk zal een aanpak formuleren voor de generieke stikstofopgave. De provincie Limburg heeft in maart een plan van aanpak geformuleerd en zal voor 1 juli een plan van aanpak indienen en een aanspraak doen op een gedeelte van € 12 miljard om de stikstof aanpak in Limburg te realiseren. Hiertoe zijn vier deelgebieden aangemerkt en wordt per deelgebied de informatie opgehaald en een ontwerpatelier ingesteld. Samen met de gemeente Beekdaelen zal Eijsden-Margraten het middengebied hierin vertegenwoordigen.

Beleidsplan verblijfsaccommodaties

Gelet op de ontwikkelingen in de landbouwsector in Nederland en de stikstof problematiek zullen agrariërs vrijwillig stoppen, hun bedrijf willen omvormen of verkopen. We merken en zien nu al agrarische bedrijven die willen ombouwen naar toeristisch recreatieve activiteiten of aanvullend toeristisch recreatieve activiteiten willen ontplooiën. Als gemeente zijn we op zoek naar waar behoefte is in zowel kwalitatieve als kwantitatieve zin in verblijfsaccommodaties in de gemeente Eijsden-Margraten. De gebiedsdifferentiatiekaart zou zicht moeten geven waar we dat dan zouden willen realiseren. Het startoverleg heeft onlangs plaatsgevonden waarna dit jaar het beleid wordt ingevuld.

Voortgang programma 3

Duurzaamheid

Focus in 2023 ligt op het doorontwikkelen naar een aardgasvrije warmtevoorziening in Eijsden-Margraten en het verder terugdringen van de CO₂-uistoot. Om deze urgente en veelomvattende opgave te kunnen borgen, maken we gebruik van tijdelijke financieringssteun van de rijksoverheid

voor capaciteitsinzet ten behoeve van ons lokale klimaat- en energiebeleid. Met behulp van additionele capaciteit, gaan we de kansen voor verduurzaming van de energievoorziening verder in kaart brengen en lokale duurzaamheidsmaatregelen verder stimuleren. Om de acute energienood aan te pakken en betrokken doelgroepen versneld te ondersteunen, wordt inzet van de gemeentelijke taskforce energie gecontinueerd. Deze zet ondersteuningsfinanciering in, vanuit het lokale noodfonds en via zakelijke stimuleringsleningen. Kwetsbare huishoudens worden in hun energievoorziening ondersteund via een gerichte aanpak 'Energiearmoede'. Woningeigenaren met een lage energiekwaliteit worden gestimuleerd om versneld isolatiemaatregelen te treffen. Additioneel aan deze versnellingsaanpak, wordt de intergemeentelijke (RES-)samenwerking t.a.v. grootschalige energieopwekking gecontinueerd. We volgen bovenlokale initiatieven, zoals Panorama Zuid-Limburg, en relateren deze aan o.a. ons eigen duurzaamheids- en ruimtelijk beleid.

Afval, water en milieu

Prioriteit in 2023 heeft de doorontwikkeling naar een circulaire economie. Dat doen we aan de hand van het vastgestelde grondstoffenplan en de bijbehorende afvalstoffenverordening. Hieraan gerelateerd wordt het grondstoffenpark in Margraten gerenoveerd en ingericht volgens de circulariteitsinsteek. Verder blijven we de luchtkwaliteit monitoren en ondernemen waar nodig initiatieven - ook in euregionaal perspectief - gericht op het waarborgen en mogelijk verbeteren van de luchtkwaliteit. Ook geluidshinder, met name veroorzaakt door vliegbewegingen, pakken we waar mogelijk aan in nauw overleg met de betrokken instanties.

Voortgang programma 4

Binnen het programma Wonen en Leefomgeving zijn de navolgende punten actueel:

Wonen

In 2023 zijn de volgende bouwplannen in uitvoering: Karreweg fase II Sint Geertruid, Mheerderweg Noord in Banholt, Europapark en Kampweg (Envida) beide in Gronsveld, Sprinkstraat in Margraten, Sprinkstraat-Rijksweg in Margraten en Bovenstraat in Noorbeek.

Daarnaast zijn de volgende plannen in procedure/voorbereiding: Slakweg in Gronsveld, Kampweg (Mulleners) in Gronsveld, Bloesemgaard Fase 2 in Margraten, Stationsplein Eijsden (De Groen), voormalig bedrijventerrein aan de Kapelkesstraat Eijsden, Ursulinenklooster Eijsden, Breusterstraat 20 Eijsden (voormalige boerderij) en de locatie Bredeweg Banholt. Voorts ontwikkelen wij de locaties Oost-Maarland en Mheer.

De plannen die hier genoemd worden zijn plannen met meer dan 5 woningen. De kleinere ontwikkelingen, die ruimtelijk en volkshuisvestelijk voldoen en gebouwd of in procedure zijn, worden niet apart benoemd.

De mogelijkheid voor de realisatie van locaties voor tijdelijke woningen, waaronder een pilot in Scheulder, wordt verder uitgewerkt en waar mogelijk in procedure gebracht.

In december 2022 is de gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken van de plannen Oost-Maarland en Mheer en verdere aanpak van deze projecten. Medio 2023 zal de gemeenteraad opnieuw geïnformeerd worden over de voortgang van deze projecten.

Ook zal in september 2023 de woningbouwopgave 2023 t/m 2030 aan de raad ter vaststelling worden aangeboden. Dit betreft de (restant) woningbouwopgave gelet op onze opgave gebaseerd op het woonbehoefteonderzoek 2022-2035 in relatie tot onze huidige planvoorraad, zoals voorgaande grotendeels is weergegeven. De resultaten van de eind 2023 vast te stellen woonzorgvisie, zullen mede de kwalitatieve invulling van deze woningbouwopgave gaan bepalen.

Voor de Gebiedsontwikkeling Poort van het Heuvelland is een “herstart” in voorbereiding. Samen met de gemeente Maastricht en de Provincie gaan wij aan de slag om te komen tot een intentieovereenkomst. Na de herstart wordt het proces verder vorm gegeven, met als streven het vaststellen van de Gebiedsvisie alsmede het aangaan van de intentieovereenkomst.

Ook de Gebiedsontwikkeling Stationsgebied Eijsden en omgeving is opgestart. Aanbesteding heeft in Q1 2023 plaatsgevonden. Het proces wordt voortgezet conform de planning zoals opgenomen in de Bestuursopdracht van oktober 2022.

Zorgvuldige implementatie omgevingswet

We zorgen voor een zorgvuldige implementatie van de nieuwe Omgevingswet op 1 januari 2024. De regelgeving dient op orde te zijn. Daarvoor zullen diverse juridische stukken ter besluitvorming worden voorgelegd aan de gemeenteraad tijdens de a.s. decembervergadering. Daarnaast wordt er gewerkt aan de digitale voorzieningen, zodat op 1 januari 2024 kan worden aangesloten op de digitale landelijke omgeving. Verder zijn er opleidingstrajecten voor de betreffende medewerkers. En loopt het traject voor het opstellen van de Omgevingsvisie Lijn50.

Veilige fiets en wandelverbindingen

In het gemeentelijke Beleidsplan Verkeer en Vervoer dat in december 2021 is vastgesteld door de raad is opgenomen om een fietsplan te laten opstellen. Het fietsplan is in 2022 opgesteld en besproken in de verkeerscommissie. Het fietsplan is tot stand gekomen in overleg met bijna 20 stakeholders. Het fietsplan dient in 2023 te worden vastgesteld.

Voor de basisscholen in Mheer en Eijsden hebben we VVN opdracht gegeven om samen met ouders, schoolbestuur, handhaving en gemeente te kijken naar een optimalisatie van de verkeerssituatie op het schoolplein en de omgeving.

Daarnaast hebben we opdracht gegeven aan RHDHV om een toolbox te organiseren om samen met de basisscholen het volgende te organiseren:

- voorlichting aan de ouders en leerling,
- waar nodig treffen van infrastructurele maatregelen
- eventueel inzet van handhaving (als sluitstuk van te heffen maatregelen).

Mocht inzet op andere basisscholen noodzakelijk zijn, wordt maatwerk geleverd.

Daarnaast heeft onlangs de aanbesteding in zuid-limburg plaatsgevonden van het project Knopen-Lopen en is de aannemer gestart met de voorbereidingen.

Aanpak parkeren in Eijsden en Margraten

Eind 2022 is een enquête onder de inwoners en ondernemers gehouden ten aanzien van het parkeren in de oude kern van Eijsden. In 2023 zijn de resultaten bekeken en zijn de raadsfracties in kennis gesteld van de resultaten en is een denkrichting aangegeven. Deze denkrichting wordt nu verder uitgewerkt en zal een communicatietraject worden voorbereid.

Optimalisatie bereikbaarheid

In 2023 zouden we Team Heuvelland/Verantwoord op weg continueren, echter op 14 februari 2023 heeft de gemeenteraad besloten het raadsvoorstel van de agenda te halen en een motie omtrent dit onderwerp in te dienen. We hebben getracht deze motie in uitvoering te nemen en hebben op 11 april een raadsthema bijeenkomst georganiseerd en de raad middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van deze motie.

Openbare ruimte als visitekaartje

Dagelijks is onze buitendienst druk doende de openbare ruimte te verzorgen zoals de raad dit graag ziet, niveau b. Plantsoenen worden onderhouden door de MTB, gazons worden gemaaid door een hiervoor ingeschakelde aannemer en de bermen worden conform het bembestek gemaaid.

Voortgang programma 5

Programma 5 bestaat uit diverse kerntaken. Hieronder wordt de actuele status van deze kerntaken beschreven.

De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten

Dicht bij mensen, vanuit het hart staat centraal bij onze dienstverlening. Uitgangspunt is dat we als organisatie ons continu inzetten om dit merkbaar en zichtbaar te maken voor onze inwoners. In dat licht zijn – conform hetgeen we ons hebben voorgenomen in de programmabegroting 2023 – diverse acties opgestart en lopende.

In het licht van het professionaliseren van de medewerker en het versterken van het bestuurlijk – ambtelijk samenspel is inmiddels het 1e traject advieskracht afgerond en is het 2e traject lopende. Op grond van een in Q2 uitgevoerde evaluatie is besloten om een vervolg te geven aan het aanbieden van de training advieskracht richting organisatie.

De mate van dienstverlening wordt continu gemonitord. Op basis hiervan en op basis van de uitkomsten van het Telan-onderzoek en de gegevens vanuit het onderzoek “waar staat je gemeente”, zijn vanuit de teams verbetervoorstellen gedaan omtrent het verbeteren van de dienstverlening. Naast optimalisering van het behandelproces wordt geïnvesteerd in communicatie en tijdige reactie richting

inwoners, organisaties en ondernemers.

Tevens is een adviseur participatie geworven. Deze gaat per 1 augustus aan de slag met het zichtbaarder maken van initiatieven rondom burger- en overheidsparticipatie.

Daarnaast is het traject lopende rondom vernieuwing van de website en wordt vanuit communicatie gewerkt aan een actieplan om de zichtbaarheid te vergroten van activiteiten/werkzaamheden die verricht worden. De burgerredactieraad wordt hierbij nader betrokken.

Een Open en transparant bestuur

In het door Necker van Naem in 2021 uitgevoerde onderzoek is een aantal aanbevelingen gedaan om te komen tot herstel in vertrouwen in het bestuur. Als gevolg hiervan heeft op 10 januari 2023 een overleg met College, Raad en MT plaatsgevonden. Het betrof een eerste gezamenlijke verkenning als opmaat voor de inrichting van een vervolgtraject. Op basis van de opbrengst zijn een aantal conclusies getrokken waar de raad per brief nader over is geïnformeerd. In samenspraak met de nieuwe burgemeester wordt thans door de procesgroep gewerkt aan het vervolgtraject.

Inspraak is een vanzelfsprekendheid

Met de komst van de adviseur participatie per 1 augustus 2023 wordt het vraagstuk burger- en overheidsparticipatie verder opgepakt. Dit betekent dat de motie "versnelling initiatief gemeenschapskracht" in de tijd gezien niet zodanig te realiseren is zodat een uitgewerkt voorstel rondom een burgerbegroting adequaat in de begroting 2024 kan worden meegenomen. Wel zijn reeds contacten gelegd met de gemeente Maastricht en is alle informatie beschikbaar om in de 2e helft van dit jaar hiermee aan de slag te gaan. De voorbereidingen om in 2024 te starten met "kinderinspraak" zullen in de 2e helft van 2023 verder opgepakt worden.

Doelgericht samenwerken

Er is sprake van een toenemende complexiteit van vraagstukken en een toename van opgaven die niet langer alleen op lokaal niveau kunnen worden aangepakt en opgelost. Vanuit dat oogpunt vinden we samenwerken belangrijk. Immers, samen staan we sterker. In dat licht zijn reeds de volgende zaken opgepakt:

De samenwerking met de buurgemeenten over de grens zijn aangehaald: overleg met de gemeente Voeren is geïntensiveerd. Tevens is een meerjaren samenwerkingsovereenkomst aangegaan met diverse gemeenten over de grens in het kader van het Bocage Landschapspark.

De oriëntatie op samenwerking in Zuid-Limburg wordt nader bezien, enerzijds gevoed door de uitkomsten van het BRE-onderzoek dat zich in afrondende fase bevindt, en anderzijds vanwege de doorwerking van rijks- en regionale opgaven op Eijsden-Margraten, e.e.a. bezien in relatie tot lopende samenwerkingsvorming binnen Zuid-Limburg, Maastricht-Heuvelland, het Middengebied en Lijn50. Voorbereidingen worden getroffen om een inhoudelijke strateeg/bestuursadviseur te werven die signaleert, verkent en relevante trends en ontwikkelingen in de samenleving en leefomgeving in beeld brengt en bijdraagt aan het benodigde netwerk en te zetten stappen op (inter)nationaal en (eu)regionaal niveau.

Personeel

Om uitvoering te geven aan de ambities en de going-concern-activiteiten is door het management volop ingezet op het invullen van openstaande vacatures. In dat licht is tijdelijk extra capaciteit bij HRM ingezet en is recentelijk een recruiter aangetrokken die gaat ondersteunen bij de werving van personeel en de zichtbaarheid van de gemeente als aantrekkelijke werkgever. Tevens is ingeschreven op het traineeprogramma van de Provincie Limburg, zodat vanaf september inzet van jong talent een plek krijgt binnen de organisatie.

Een goed toegankelijke veilige ICT-omgeving

Veranderingen onder druk van de informatiesamenleving volgen elkaar in hoog tempo op. De voornaamste onderdelen waaraan de afgelopen periode is gewerkt zijn:

- Doorontwikkeling van de informatievoorziening van het fysieke domein, als voorbereiding op de Omgevingswet die naar verwachting op 1 januari 2024 in werking zal treden. Hiervoor is in samenwerking met een groot aantal Limburgse gemeenten een nieuw informatiesysteem ingevoerd.
- Heroriëntatie op de informatievoorziening van het sociaal domein. Dit naar aanleiding gebleken tekortkomingen in het aanwezige informatiesysteem en zorgen omtrent beveiliging van de opgeslagen gegevens.
- Vernieuwing van de gemeentelijke website, waarmee wij eind 2023 over een nieuwe website beschikken.

Aansluitend heeft een verdere verkenning van toekomstige samenwerking met het Historisch Centrum Limburg plaatsgevonden. Deze verkenning zal leiden tot een afwegingsmoment over mogelijke toetreding tot een toekomstige gemeenschappelijke regeling. Zodra dit aan de orde is wordt de raad hierover geïnformeerd.

Een gezonde en solide financiële huishouding

In afwijking van de begroting 2023-2027 waarin werd gesteld dat het weerstandsratio minimaal 2 zou moeten bedragen is in de onlangs vastgestelde nota reserves en voorzieningen deze norm gesteld op 1. Dit komt overeen met voldoende. In de begroting 2023 was per abuis de actuele waarde weergegeven en deze is uitmuntend (2). De norm dient echter 1 te zijn.

In de begroting 2023 is de ozb opbrengst conform afspraak met het inflatiepercentage (4,1%) van de septembercirculaire verhoogd.

Op 9 maart 2023 is de Raad geïnformeerd over de uitkomsten van het eindrapport van Orgfit m.b.t. verbeteren beheersing inkoop & subsidies. De resultaten van het Orgfit onderzoek zijn tevens besproken met onze externe accountant Q-concepts, mede in relatie tot de vraag welke werkzaamheden wij aanvullend dienen te verrichten om te komen tot een rechtmatigheidsverklaring over 2023. De aanpak in het rapport van Orgfit wordt onderschreven door Q-concepts. Deze zullen we

dan ook voor de overige processen, die in de scope zijn van de accountantscontrole, door trekken. Dit betreft: personele kosten, Jeugd, WMO, Participatie, Crediteuren en Financieel Beheer. Dit zal in de 2e helft van 2023 worden opgepakt, voorbereidende werkzaamheden zijn reeds gestart.